

CUPRINS

Abrevieri.....	X
Lucrări citate prescurtat.....	XII

PARTEA I TEORIA GENERALĂ A STATULUI ȘI A CONSTITUȚIEI

Capitolul I. Statul	1
§1. Noțiunea de stat	1
I. Geneza și evoluția statului modern.....	1
II. Critica statului și discursul antietatist.....	7
III. Definiția juridică a statului.....	11
§2. Personalitatea juridică a statului	13
§3. Elementele statului	16
I. Teritoriul.....	16
II. Poporul.....	30
III. Puterea de stat.....	39
§4. Suveranitatea	45
I. Considerații generale.....	45
II. Apariția și evoluția conceptului de suveranitate.....	47
III. Aspecte actuale ale suveranității.....	59
§5. Forme de stat	63
I. Evoluția istorică a noțiunii.....	63
II. Monocrații, oligarhii și democrații.....	66
III. Monarhii și republici.....	71
IV. State unitare și state compuse.....	76
V. Natura juridică a Uniunii Europene.....	84
§6. Separația puterilor în stat	85
I. Considerații generale.....	85
II. Evoluția istorică a principiului.....	86
III. Provocări actuale la adresa separației puterilor.....	93
IV. Separația puterilor în Constituția României.....	95
§7. Statul de drept	99
I. Considerații generale. Statul de drept și domnia legii.....	99

II. Apariția doctrinei statului de drept.....	101
III. Formalizarea conceptului de stat de drept.....	103
IV. Limitele statului de drept. Reconsiderarea rolului său.....	106
V. Exigențele actuale ale statului de drept.....	109
§8. Reprezentarea simbolică a statului.....	112
Capitolul II. Constituția.....	119
§9. Noțiunea de constituție.....	119
I. Precizări terminologice.....	119
II. Supremația constituției.....	123
§10. Evoluția istorică a conceptului de constituție.....	126
§11. Clasificarea constituțiilor.....	146
I. Criteriul sursei formale: constituții cutumiare și constituții scrise.....	146
II. Criteriul modului de adoptare: constituții octroierte, constituții statut, constituții pact, constituții convenție și constituții referendum.....	148
III. Constituții dogmatice și constituții istorice.....	151
IV. Criteriul „ontologic”: constituții normative, constituții nominale și constituții semnifice.....	151
V. Criteriul modului de revizuire: constituții flexibile și constituții rigide.....	153
§12. Puterea constituantă. Legalitate și legitimitate.....	154
§13. Revizuirea Constituției.....	157
I. Necesitatea revizuirii constituției.....	157
II. Procedura revizuirii constituției.....	158
§14. Controlul de constituționalitate.....	159
I. Necesitatea controlului de constituționalitate.....	159
II. Forme de control al constituționalității legilor.....	161
III. Interpretarea Constituției.....	169
IV. Dialogul judecătorilor constituționali.....	174
§15. Regimuri politice sau constituționale.....	176
I. Regimul politic prezidențial (SUA).....	177
II. Regimul politic parlamentar.....	183
III. Regimul politic semi-prezidențial.....	189
IV. Guvernământul de adunare.....	193
V. Regimul directorial.....	195
PARTEA A II-A	
CONSTITUȚIA ROMÂNIEI	
Capitolul I. Istoria constituțională a României.....	197
§16. Formarea statului român modern.....	197

I. Instituțiile statale românești premoderne.....	197
II. Primele proiecte de reformă.....	201
III. Planul de „Oblăduire Aristo-dimocraticească”.....	202
IV. „Constituția Cărvunilor”.....	204
V. Regulamentele Organice.....	205
VI. Proiectul de Constituție al lui Ioan Câmpineanu.....	208
VII. Proclamația de la Islaz.....	210
VIII. Proiectele revoluționare din Moldova.....	213
§17. Epoca democrației parlamentare.....	215
I. Divanurile <i>ad-hoc</i> din 1857.....	215
II. Convenția de la Paris din 1858.....	216
III. Statutul dezvoltător al Convenției de la Paris.....	218
IV. Constituția din 1/13 iulie 1866.....	219
V. Constituția din 29 martie 1923.....	228
§18. Deriva autoritaristă.....	235
I. Constituția din 27 februarie 1938.....	235
II. Dictatura antonesciană.....	240
§19. Perioada 23 august 1944 – 30 decembrie 1947.....	243
§20. Regimul totalitar comunist.....	252
I. Constituția din 13 aprilie 1948.....	254
II. Constituția din 27 septembrie 1952.....	259
III. Constituția din 21 august 1965.....	263
§21. Perioada 22 decembrie 1989 – 8 decembrie 1991.....	271
I. Etapa puterii revoluționare.....	272
II. Etapa legalizării revoluției.....	279
§22. Constituția din 8 decembrie 1991.....	282
§23. Revizuirea din 2003 a Constituției.....	285
Capitolul II. Deciziile politice fundamentale ale constituantului român.....	289
§24. Noțiunea de decizie fundamentală.....	289
§25. Deciziile politice fundamentale ale constituantului român.....	291
I. Democrația reprezentativă și pluralismul politic.....	291
II. România – stat de drept.....	300
III. România – stat social.....	303
IV. România – stat unitar.....	306
V. Integrarea euroatlantică.....	307
Capitolul III. Statutul juridic al individului.....	309
<i>Secțiunea 1. Cetățenia română.....</i>	<i>309</i>

§26. Considerații generale privind cetățenia	309
§27. Principii care guvernează reglementarea cetățeniei române	312
I. Egalitatea în drepturi.....	312
II. Lipsa relevanței directe a căsătoriei în privința dobândirii și pierderii cetățeniei.....	313
III. Ius sanguinis.....	314
IV. Interdicția privării arbitrare de cetățenie.....	315
V. Tempus regit actum.....	315
VI. Reglementarea în mod exclusiv de către statul român a cetățeniei române.....	315
VII. Unicitatea.....	316
§28. Moduri de dobândire a cetățeniei române	317
I. Dobândirea de drept a cetățeniei române.....	318
II. Dobândirea cetățeniei române prin efectul unui act juridic al unei autorități.....	322
§29. Pierderea cetățeniei române	327
I. Pierderea cetățeniei române prin retragere.....	327
II. Pierderea cetățeniei române prin aprobarea renunțării.....	329
III. Pierderea cetățeniei române în urma desființării adopției.....	330
IV. Pierderea cetățeniei române prin adopție de către un cetățean străin.....	331
V. Stabilirea filiației copilului găsit.....	333
§30. Cetățenia europeană	334
<i>Secțiunea a 2-a. Drepturile, libertățile</i>	
<i>și îndatoririle fundamentale</i>	335
§31. Probleme generale	335
I. Precizări terminologice.....	335
II. Evoluția istorică și sursele formale ale drepturilor fundamentale.....	337
III. Natura juridică a drepturilor fundamentale.....	345
IV. Protecția drepturilor și a libertăților fundamentale.....	348
§32. Principii privind drepturile fundamentale	350
I. Demnitatea umană.....	350
II. Libertatea.....	351
III. Egalitatea.....	351
IV. Universalitatea.....	356
V. Neretroactivitatea.....	357
VI. Distanța dintre cetățeni și necetățeni.....	359
VII. Prioritatea dreptului internațional în materia drepturilor omului.....	361
VIII. Liberul acces în justiție.....	364
IX. Caracterul excepțional al restrângerii exercițiului unor drepturi.....	364
§33. Drepturi civile și politice	365
I. Dreptul la viață.....	365
II. Dreptul la integritate fizică și psihică.....	369

III. Libertatea individuală.....	372
IV. Dreptul la apărare.....	376
V. Dreptul la liberă circulație.....	378
VI. Respectarea vieții intime, familiale și private.....	380
VII. Inviolabilitatea domiciliului.....	385
VIII. Secretul corespondenței.....	386
IX. Libertatea conștiinței.....	388
X. Libertatea de exprimare.....	397
XI. Dreptul la informație.....	404
XII. Accesul la cultură.....	406
XIII. Dreptul de vot.....	407
XIV. Dreptul de a fi ales.....	409
XV. Libertatea întrunirilor.....	409
XVI. Dreptul de asociere.....	411
XVII. Dreptul de petiționare.....	414
XVIII. Liberul acces la justiție.....	415
§34. Proprietatea și ordinea economică.....	418
I. Considerații generale.....	418
II. Garanția proprietății private.....	420
III. Proprietatea asupra terenurilor.....	422
IV. Exproprierea și naționalizarea.....	423
V. Interdicția confiscării averii dobândite licit.....	431
VI. Dreptul la moștenire.....	432
VII. Economia.....	433
§35. Drepturile sociale.....	437
I. Considerații generale.....	437
II. Principalele drepturi social-economice și culturale.....	444
§36. Îndatoririle fundamentale ale cetățenilor.....	454
BIBLIOGRAFIE.....	457